

Susret sa Svetim Ocem

Nakon višemjesečne organizacije odlaska na susret s papom Benediktom XVI., koju je vodio koordinator mr. Mato Mićan u suradnji s Pastoralnim centrom i Uredom za mlade, na bdijenje i Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji iz Đakovačko-osječke nadbiskupije pošlo je 7532 hodočasnika. Na bdijenju koje je na glavnom zagrebačkom trgu predvodio Sveti Otac sudjelovalo je 1794 mladih (1160 je putovalo Hrvatskim željeznicama, 634 autobusom, a 85 je stiglo osobnim prijevozom). Mladima se na Prvom nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji i misnom slavlju na hipodromu pridružilo 4389 hodočasnika (1419 je putovalo željeznicom, 1948 autobusom i 2206 osobnim prijevozom) te 184 redovnice, redovnika, svećenika i bogoslova đakovačkog Bogoslovnog sjemeništa.

Dolazak Svetog Oca u Hrvatsku

»S geslom 'Zajedno u Kristu', draga braćo i sestre, dolazim s vama proslaviti 1. nacionalni dan hrvatskih katoličkih obitelji. Neka ovaj važan događaj bude prigoda za ponovno isticanje vrijednosti obiteljskog života i općega dobra, učvršćivanje jedinstva, oživljavanje nade i zajedništva s Bogom, koji je temelj bratskog suživota i društvene solidarnosti«, rekao je papa Benedikt XVI. u pozdravnom govoru u zagrebačkoj zračnoj luci na početku svog apostolskog pohoda. Papu je dočekaio predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić, hrvatski biskupi i državni dužnosnici, na čelu s predsjednicom Vlade Jadrankom Kosor i predsjednikom Hrvatskog sabora Lukom Bebićem.

Sveti Otac je istaknuo kako s velikom radošću dolazi među Hrvate kao hodočasnik u ime Isusa Krista, a prisjetio se i tri prethodna pastoralna pohoda blaženog Ivana Pavla II., kao i duge povijesti vjernosti koja Hrvatsku povezuje sa Svetom Stolicom

te naglasio kako hrvatski narod od početka pripada Europi i daje joj doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima. Nakon službenog dočeka uslijedio je susret s predsjednikom Josipovićem u njegovu uredu na Pantovčaku te susret s premijerkom Kosor u Nuncijaturi na Ksaveru.

Susret u Hrvatskom narodnom kazalištu

Na Papinu osobnu želju, u večernjim satima subote, u Hrvatskom narodnom kazalištu upriličen je susret s predstavnicima civilnoga društva, političkog, akademskog, kulturnog i gospodarskog života, diplomatskim zborom te vjerskim čelnicima. S područja Đakovačko-osječke nadbiskupije, među ostalima, nazočili su predstavnici Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu: prof. dr. sc. Pero Aračić, prof. dr. sc. Vladimir Dugalić, doc. dr. sc. Ivo Džinić, potom doc. dr. sc. Ivica Raguž i prof. dr. sc. Ivica Pažin te predstavnici Udruge katoličkih intelektualaca: Mladen Milić, prof. dr. Ružica Pšihistal i prof. dr. Damir Hasenay.

Središnja tema govora Benedikta XVI. bila je savjest, a spomenuo je i Rudera Boškovića, isusovca koji utjelovljuje sretnu vezu između vjere i znanosti,

te izrazio zadovoljstvo zbog osnivanja Katoličkog sveučilišta u Hrvatskoj kao znaka nade koji može pridonijeti ujedinjenju raznih dijelova suvremene kulture. Vjernicima laicima Sveti Otac je poručio da velikodušno žive svoju izobrazbu, vodeći se načelima socijalnog nauka Crkve za istinsku laičnost, za socijalnu pravdu, za obranu života i obitelji, za slobodu vjere i odgoja.

»Samo očekivanje dolaska Svetog Oca odisalo je naročitim mirom i dostojanstvenošću. Dobio sam dojam da je tih 750 uzvanika predstavljalo Hrvatsku u malom, i to onakvu kakva treba biti – dostojanstvenu, bez nepotrebnih i nebitnih prepirki, usredotočenu na jedan cilj: čuti što će reći jedan od najvećih moralnih autoriteta današnjice i ujedno vjerski poglavar Katoličke Crkve, koja je nezaobilazni dio identiteta hrvatskoga naroda«, rekao je Mladen Milić, predsjednik Udruge katoličkih intelektualaca.

Govor o savjesti zadire u srž problema, komentira Milić, i dodaje: »Sveti Otac je dotaknuo izvor mnogih hrvatskih teškoća. Uzrok stanja u kojem se nalazi naša domovina, kao i stanja njezina duha, upravo je subjektivistička savjest koja izopačuje brigu za izgradnju pravednog i slobodnog društva. Hrvatska može napredovati politički, ekonomski, znanstveno, kulturno i duhovno jedino ako bude imala savjesne pojedince, od onih najnižih, do najviših društvenih slojeva. A savjest koja se izgrađuje u obitelji, školi, Crkvi, pretpostavlja slobodu, ali zahtijeva i odgovornost, što je ključ opstanka hrvatskog naroda.« Program u HNK pokazao je bogatstvo i veličinu naše prošlosti, ističe Milić, i zaključuje: »A o ljudima koji su prisustvovali ovom susretu ovisi naša budućnost. Hoće li ona biti bogata kao i prošlost, ovisi o jednoj riječi, na koju je Papa pozvao - savjesti.«

Bdijenje s mladima

Na Trgu bana Jelačića Papu je dočekalo oko 25 tisuća mladih, a još toliko pozdravilo ga je na zagrebačkim ulicama dok je u papamobilu prolazio od zgrade HNK do glavnog trga, te na Kaptolu i trgu ispred zagrebačke katedrale.

Prije samog bdijenja mladi su sudjelovali u bogatom predprogramu - Festivalu mladih na zagrebačkom Zrinjevcu, gdje je nastupila grupa Sve boje ljubavi. Mladi su mogli Papi napisati poruku ili nešto naslikati, a društvo su im pravili sveci i blaženici Crkve u Hrvata, odnosno njihovi vršnjaci koji su preuzeli uloge Nikole Tavalića, Leopolda Mandića, Marka Križevčanina, Ivana Merza, Alojzija Stepinca, Marije Petković i Isusovih apostola te su prisutne na zanimljiv i pomalo šaljiv način upoznali sa životopisom navedenih. Predprogram se potom preselio na glavni trg, a tamo su se puštali videospotovi i pjesme snimljene povodom Papina pohoda. Prikazan je film s isječcima i himnama dosadašnjih Susreta hrvatske katoličke mladeži, a potom su mladi iz Bizovca, Vrpolja, Vukovara i Subotice, okupljeni u *band aid* Mreža ribara, izveli istoimenu pjesmu. Nastupio je i *band aid* povjerenika za pastoral mladih hrvatskih »morskih« (nad)biskupija te fra Ivan Matić i don Ivan Filipović s mladima iz zajednice Cenacolo.

Po dolasku mladi su Papu oduševljeno pozdravili šalovima bijelo-žute boje, klicanjem i pljeskom, a trgom se razlijegao poklik: »Papa, mi te volimo!« Benedikta XVI. dočekao je zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i predao mu ključeve grada Zagreba te repliku grba grada. Na početku bdijenja Svetoga je Oca pozdravio predsjednik HBK, mons. Srakić, rekavši: »Sveti Oče, ovdje mladi prisutni žele pokazati da Vam u ispunjavanju Vaše službe Petra naših dana neće nikada nedostajati podrška ove mlade Crkve!« No, isto tako, nadbiskup Srakić je istaknuo kako je Papa došao u vrijeme kada se naš narod nalazi u ozračju ozbiljne kulturne, gospodarske i političke krize, iza koje se krije duboka kriza duha koja širi malodušnost, produbljuje ideološke i druge podjele, pojačava nezadovoljstvo i iz koje se teško nazire izlaz.

Tijekom bdijenja svoje svjedočanstvo kršćanskog življenja iznijelo je dvoje studenata, a potom je uslijedila homilija pape Benedikta XVI. u kojoj je poručio kako je mladost vrijeme u kojemu treba otkriti smisao postojanja, te je mladima postavio isto pitanje koje je i Isus postavio svojim učenicima: »Što

tražite?» Sveti Otac naglasio je kako Isus odgovara na najdublje čežnje koje prebivaju u mladenačkom srcu, a kao primjer kršćanskog života mladima je preporučio bl. Ivana Merza te je za njih molio zagovor i zaštitu Blažene Djevice Marije – Gospe od Kamenitih vrata, čija je slika bila na pozornici. Uslijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom praćeno šutnjom koja je sve prisutne posebno dotaknula.

Uz Svetog Oca na pozornici su stajali mladi u narodnim nošnjama iz svih krajeva Hrvatske, a Slavoniju i Đakovačko-osječku nadbiskupiju predstavljali su Katarina Mešin iz Prnjavora i Matej Delaš iz Jarmine. Katarina i Matej na pozornicu su donijeli sliku Gospe od Kamenitih vrata, što je za Katarinu bilo vrlo značajno, jer joj je Gospa vrlo važna i svojim zagovorom daje joj potporu u životu. »Kada je Sveti Otac došao, svi smo bili uzbuđeni«, ističe Katarina, »ali zbog protokola nismo smjeli iskazivati nikakve znakove ili prevelike emocije. Morali smo mirno stajati, smiješkati se, pa nismo ni mogli iskazati sve što smo osjećali i to mi je osobno bilo najteže. Potekle su mi suze od radosti jer nikako drugačije nisam mogla iskazati zadovoljstvo.« Kao posebno dojmljivu, Katarina ističe baš šutnju i smatra to jednim od najznakovitijih poruka koju je Papa ostavio. »Šutnja je govorila više od svega. Vidjela sam da su se mladi oduševili, a Papa im je poručio da se Gospodina može susresti i u šutnji, više nego u dugim i ispraznim govorima.«

Mladi su Svetom Ocu darovali tradicionalno hrvatsko glazbalo - tamburicu koju je izradio Andrija Franić iz Županje. »Dragi Sveti Oče, tamburica stoljećima upija, izražava i čuva ljepotu hrvatske duše. U njenim zvucima progovaraju događaji radosti i patnje, ushiti susreta i boli rastanaka, zahvalnost za darove zemlje i čežnja za nebeskim. Ovu Vam tamburicu darujemo u zahvalnosti i radosti što smo zajedno s Vama mogli susresti Gospodina, osluški-vati njegovu Riječ, slaviti ga i klanjati mu se. Zbog Vaše prisutnosti s nama, strune našega života danas sviraju novu melodiju neba i kršćanske nade. S ovim glazbalom primite našu oduševljenost i neka

Vas uvijek podsjeća na našu molitvenu povezanost s Vama i naše molitve za Vas!« istaknuto je uz dar. Nakon bdijenja mladi su se uputili prema zagrebačkom Velesajmu gdje je za njih bilo predviđeno noćenje. Sljedećeg dana pridružili su se obiteljima i ostalim vjernicima u misnom slavlju na hipodromu.

Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji i misno slavlje

Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji započeo je u nedjelju, 5. lipnja, predprogramom na hipodromu u 3 sata ujutro. Sastojao se od Službe svjetla, molitve krunice te poetsko-glazbenog recitala »Adame, gdje si?« U predprogramu je sudjelovao župnik iz Kuševca, vlč. Ivica Martić te župni zbor mladih iz Kuševca, Coronata. Tijekom marijanske pobožnosti jednu deseticu Otajstva svjetla predmoli-la je obitelj Vučina iz Vinkovaca. Branko i Nevenka Vučina ističu kako su sa svojih troje djece imali čast, ali i odgovornost, predstaviti Đakovačko-osječku nadbiskupiju, a iskustvo sudjelovanja pamtit će cijeli život. Nevenka opisuje kako je bila zadivljena organizacijom programa bogatog pjesmom, molitvom i svjedočanstvima, a posebno lijepo doživjela je posvetu obitelji Svetoj nazaretskoj obitelji i obnovu bračnih obećanja.«

Misno slavlje na hipodromu započelo je u 10 sati, a prije toga Sveti Otac se papamobilom provezao kroz oko 300 000 okupljenih vjernika i blagoslovio ih. Uz Papu su koncelebrirala četiri kardinala, sedamdesetak biskupa iz Hrvatske i inozemstva te više od tisuću svećenika. Pozdravio ga je zagrebački nadbiskup i metropolit Bozanić, a euharistija je slavljena na hrvatskom i latinskom jeziku. Svi sudionici dobili su liturgijski vodič kako bi uspješnije mogli pratiti slavlje, a poseban je bio i sam liturgijski prostor, oblikovan kao mjesto koje ističe izvoriste zajedništva. Dvije ruke, koje su se nalazile i na logu susreta, osmišljene su tako da zakriljuju i natkrivaju oltarni prostor, a prema

zajedništvu ruku usmjeren je bio čitavi prostor slavlja i sva okupljena zajednica vjernika.

Tijekom euharistije ulomak iz Evandjelja po Ivanu navijestio je đakon Đakovačko-osječke nadbiskupije Željko Šimić. Željko je Evandjelje pjevao, a pratili su ga osjećaji mirnoće i sigurnosti. Kaže kako nije bio uzbuđen, a tek kasnije shvatio je čega je bio dionik. »Razdoblje pripreme obuhvaća cijeli moj đakonski praktikum jer sam često pjevao na misnim slavljinama u đakovačkoj katedrali i u drugim crkvama naše Nadbiskupije. Pripreme za ovo misno slavlje trajale su oko mjesec dana, kaže Željko, zahvaljujući maestru Ivi Andriću, koji ga je pripremao.

»Bio sam iznenađen brojem vjernika. Večer ranije gledao sam prostor na hipodromu i razmišljao tko će to sve ispuniti. No, u nedjelju, kako je vrijeme odmicalo, dolazilo je sve više ljudi, što me razveselilo«, rekao je đakon. Njegov najbliži susret sa Svetim Ocem bilo je pružanje cjelova mira, a sudjelovanje na misnom slavlju koje je predvodio Papa doživio je kao poticaj na ustrajnost. »Papu gledam kao primjer ustrajnosti. Naučio sam da se čovjek zbog godina ili bio kojih drugih ograničenja, kada ne može najbolje funkcionirati, ne treba predavati, već dati najbolje što može«. Kada se pride bliže Papi, kaže đakon, vidi se umor, ali i radost u očima. »Njegov je raspored ta dva dana u Hrvatskoj bio prilično naporan, ali

on ga je prihvatio zbog hrvatskih vjernika, jer znao je koliko im puno znači njegov dolazak. Počasćen sam što sam izbliza mogao biti sudionik toga susreta«, zaključuje Šimić.

»Svima je dobro poznato kako je kršćanska obitelj posebni znak Kristove nazočnosti i ljubavi i kako je pozvana dati posebni i nenadomjestivi doprinos evangelizaciji«, rekao je Papa u svojoj homiliji, istaknuvši kršćansku obitelj kao primarni put prenošenja vjere koja i danas posjeduje velike mogućnosti za evangelizaciju, no naglasio je i kako se, posebno u Europi, širi sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji. Sveti Otac ohrabrio je katoličke obitelji i pozvao ih da životom svjedoče, da se raduju očinstvu i majčinstvu te budu otvoreni životu. »Dobro obitelji, dobro je i Crkve«, naglasio je Benedikt XVI. Zaziv molitve vjernika u ime Obiteljske zajednice iz Vukovara pročitao je Dražen Živić, a u prinosu darova sudjelovala je obitelj Bošnjak iz Osijeka, koja se zauzima za promicanje kulture života. Na kraju misnog slavlja predsjednik Vijeća HBK za obitelj, krčki biskup Valter Župan, zahvalio je Svetom Ocu prigodnim govorom u kojemu je istaknu kršćanska načela i prava katoličkih obitelji.

Misnom slavlju prisustvovali su i voditelji Hrvatske zajednice bračnih susreta regije Slavonija, Nenad i Ivanka Zovak. Članovi Zajednice iz Slavonije na susret su pošli autobusom u kojemu je bilo 14 bračnih parova s djecom, sve zajedno 58 hodočasnika, od kojih je najmlađi bio sedmomjesečni Filip Hrehorović. Susret na hipodromu dao nam je snage, ističe obitelj Vučina. »Bili smo ponosni što je naša obitelj dio te katoličke obitelji, što možemo javno svjedočiti da smo obitelj i da se ne bojimo. Vjerujemo da su i mnoge druge obitelji bile presretne i zadovoljne Papinom porukom, koja će nam dati snage za budući život. Nenad Zovak naglašava kako ga je oduševilo što su obitelji pljeskom podržale govor biskupa Župana, unatoč tome što su bili pozvani ne pljeskati tijekom euharistije: »Nismo mogli sakriti veselje što

se napokon reklo dosta razaranju braka i obitelji!« naglašava Zovak.

Dojmove s misnoga slavlja iznijela je i obitelj Vučina. »Naša djeca o tome stalno govore. Kada sam ih pitala što im se najviše svidjelo, najmlađi sin odmah je odgovorio: 'Kada je Sveti Otac rekao: Obitelji, ne bojte se!' Drago nam je da su i oni doživjeli Papu kao toplu osobu, kao brižnoga oca i to je dojam koji će sigurno dugo ostati u našim srcima, kao i osjećaj zajedništva sa svim bračnim parovima i obiteljima koje su tamo bile«, ističe Nevenka Vučina.

U znak zahvalnosti za predsjedanje Prvom nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji, papa Benedikt XVI. primio je na dar spomen-svijeću, repliku velike Zavjetne spomen-svijeće hrvatskih katoličkih obitelji, posebno izrađenu za ovaj Papin pohod i predsjedanje tim susretom. »Danas sam ovdje da vas učvrstim u vjeri; i to je taj dar koji vam nosim: Petrovu vjeru, vjeru Crkve! Ali, istodobno, vi darujete meni tu istu vjeru, obogaćenu svojim iskustvom, radostima i trpljenjima. Napose mi darujete svoju vjeru življenu u obitelji, da bih je očuvao u baštini sveopće Crkve«, rekao je papa Benedikt XVI. u nagovoru uz molitvu Kraljice neba te pozdravio hodočasnike skupine na slovenskom, srpskom, makedonskom, mađarskom, albanskom i njemačkom jeziku. »Drage obitelji, ne bojte se! Gospodin ljubi obitelj i blizu vam je«, rekao je Sveti Otac u zaključku svoga govora, a zatim zajedno s oko tristo tisuća vjernika na hipodromu izmolio molitvu Kraljice neba.

Običaj je da Sveti Otac na pohodu blagoslovi kame-
ne temeljce za crkve koje će se u dogledno vrijeme graditi, a među pedesetak kamena temeljaca nalazio se i kamen temeljac župne crkve Bl. Alojzija Stepinca iz Slavonskog Broda. Svečano misno slavlje završilo je apostolskim blagoslovom i pjesmom »Ljiljane bijeli«, koju je, kao i pjevanje cijeloga misnog slavlja, izveo združeni zbor od oko 500 pjevača župnih zborova grada Zagreba. Velika čast izrade misnice koju je Benedikt XVI. nosio na misnom slavlju pripala je tvrtki Gerok d.o.o. iz Đakova. Nakon mise Papa se

uputio prema novom sjedištu HBK na Ksaveru, gdje je otkrio ploču u spomen na svoj posjet Hrvatskoj.

Molitva Večernje u zagrebačkoj katedrali

Posljednji dio apostolskog pohoda Benedikta XVI. bio je susret u katedrali Blažene Djevice Marije na nebo uznesene i sv. Stjepana Ugarskog u Zagrebu. Papa je predvodio Slavlje Druge večernje u zajedništvu s hrvatskim biskupima, svećenstvom i redovništvom. Prisutni su bili svećenici, redovnici i redovnice iz Đakovačko-osječke nadbiskupije te bogoslovi đakovačkog Bogoslovnog sjemeništa

Na početku Večernje Svetoga je Oca pozdravio zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić. »Ovu se večer želimo u molitvi i pobožnosti prisjetiti blaženoga Alojzija Stepinca, neustrašivoga pastira, primjera apostolskog žara i kršćanske čvrstoće, čiji herojski život još i danas prosvjetljava vjernike hrvatskih biskupija, podržavajući ih u vjeri i crkvenom životu«, rekao je te istaknuo Stepinčevu čvrstu kršćansku savjest kojom se znao oduprijeti svakom totalitarizmu, te je u vrijeme nacističke i fašističke diktature postao braniteljem Židova, pravoslavnih i svih progonjenih, a potom, u doba komunizma, »odvjetnik« svojih vjernika, napose mnogih progonjenih i ubijenih svećenika.

Papa se obratio biskupima, svećenicima, redovnicima te kandidatima za svećeništvo i redovništvo, a nagovor je završio riječima: »Ljubljena Crkvo u Hrvata, preuzmi ponizno i smjelo zadaću da budeš moralna savjest društva, 'sol zemlje' i 'svjetlo svijeta'. Budi uvijek vjerna Kristu i njegovu evanđelju u društvu koje nastoji relativizirati i sekularizirati sve slojeve života. Budi boravište radosti u vjeri i nadi.« Nakon Papina nagovora okupljeni u katedrali neko su vrijeme ostali u tišini razmatrajući nad Božjom riječju i poticajima Svetoga Oca.

Na kraju Večernje Papa se uputio prema mjestu na kojem se čuvaju ostaci tijela blaženoga Alojzija Stepinca, gdje se, kleknuvši, zadržao u molitvi. Potom je svim okupljenima udijelio apostolski blagoslov te kroz katedralu otišao u Nadbiskupski dvor u službeni posjet zagrebačkome nadbiskupu. Nakon posjeta Nadbiskupskome dvoru u Zagrebu i fotografiranja s bogoslovima i njihovim poglavarima, Sveti Otac se uputio prema Zračnoj luci te je s pratnjom i novinarima akreditiranim pri Svetoj Stolici otputovao iz Zagreba u 20.30 sati zrakoplovom Airbus 320 »Dubrovnik« Croatia airlinesa. Do zrakoplova su ga dopratili zagrebački nadbiskup Bozanić i generalni tajnik HBK i glavni koordinator organizacijskog odbora za pripremu i praćenje Papina pohoda mons. Enco Rodinis. Zbog olujnog nevremena koje je zahvatilo zračnu luku, otkazan je svečani protokol oproštaja te se na odlasku Papa kratko oprostio s visokim državnim dužnosnicima i crkvenim poglavarima. **Martina Kuveždanin**